

Patolodzy na kanapie - omówienie wybranych zagadnień patomorfologicznych na podstawie popularnych seriali.

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2025/2026
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Fakultatywny
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Katedra i Zakład Patomorfologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego ul. Pawińskiego 3B, 02-106 Warszawa, Tel. 22 599 16 70 e-mail: patomorfologia@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Agnieszka Perkowska-Ptasińska
Koordynator przedmiotu	Prof. dr hab. n. med. Agnieszka Perkowska-Ptasińska; agnieszka.perkowska-ptasinska@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr n. med. i n. o zdr. Aleksandra Starzyńska-Kubicka; aleksandra.starzynska@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Barbara Górnicka; bgornicka@wum.edu.pl Dr hab. n. med. Łukasz Koperski; lukasz.koperski@wum.edu.pl Lek. Jakub Grzybowski; jakub.grzybowski@wum.edu.pl Lek. Karol Kulbaka; karol.kulbaka@wum.edu.pl Lek. Krzysztof Kurek; krzysztof.kurek1@wum.edu.pl Lek. Magdalena Modzelewska; magdalena.modzelewska@wum.edu.pl Lek. Paweł Pihowicz; pawel.pihowicz@wum.edu.pl Dr n. med. i n. o zdr. Aleksandra Starzyńska-Kubicka; aleksandra.starzynska@wum.edu.pl

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	III, IV lub V rok, semestr VI, VII, VIII, IX lub X	Liczba punktów ECTS	2.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)		30	1.2
ćwiczenia (C)			
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		20	0.8

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Zapoznanie studentów z wiedzą, która umożliwi im zrozumienie procesu chorobowego, wytworzy nawyk prawidłowego myślenia lekarskiego, niezbędnego do wykonywania praktyki lekarskiej oraz do podyplomowego samokształcenia.
C2	Przygotowanie studentów do rozpatrywania choroby w aspekcie etiologii, patogenezy, zmian morfologicznych i zaburzeń czynnościowych wynikających z tych zmian.
C3	Zintegrowanie wiadomości z patomorfologii z wiadomościami z innych dyscyplin zarówno podstawowych jak i klinicznych.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 r.)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
C.W7.	aberracje autosomów i heterosomów będące przyczyną chorób, w tym onkogenezy i nowotworów;

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia2024 r.)

C.W21.	podstawy rozwoju i mechanizmy działania układu odpornościowego, w tym swoiste i nieswoiste mechanizmy odporności humoralnej i komórkowej;
C.W22.	główny układ zgodności tkankowej;
C.W23.	typy reakcji nadwrażliwości, rodzaje niedoborów odporności i podstawy immunomodulacji;
C.W24.	zagadnienia z zakresu immunologii nowotworów;
C.W25.	genetyczne podstawy doboru dawcy i biorcy oraz podstawy immunologii transplantacyjnej;
C.W26.	nazewnictwo patomorfologiczne;
C.W27.	podstawowe mechanizmy uszkodzania komórek i tkanek;
C.W28.	przebieg kliniczny zapaleń swoistych i nieswoistych oraz procesy regeneracji tkanek i narządów;
C.W30.	etiologię zaburzeń hemodynamicznych, zmian wstecznych i zmian postępowych;
C.W31.	zagadnienia z zakresu szczegółowej patologii narządowej, obrazy makro i mikroskopowe oraz przebieg kliniczny zmian patomorfologicznych w poszczególnych narządach;
C.W32.	konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla sąsiadujących topograficznie narządów;
C.W34.	postacie kliniczne najczęstszych chorób poszczególnych układów i narządów, chorób metabolicznych oraz zaburzeń gospodarki wodno-elektrolitowej, hormonalnej i kwasowo-zasadowej;
E.W7.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań: 1) chorób układu krążenia, w tym choroby niedokrwiennej serca, wad serca, chorób wsierdza, mięśnia serca, osierdza, niewydolności serca (ostrej i przewlekłej), chorób naczyń tętniczych i żylnych, nadciśnienia tętniczego – pierwotnego i wtórnego, nadciśnienia płucnego, 2) chorób układu oddechowego, w tym chorób dróg oddechowych, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmy oskrzelowej, rozstrzenia oskrzeli, mukowiscydozy, zakażeń układu oddechowego, chorób śródmiąższowych płuc, opłucnej, śródpiersia, obturacyjnego i centralnego bezdechu sennego, niewydolności oddechowej (ostrej i przewlekłej), nowotworów układu oddechowego, 3) chorób układu pokarmowego, w tym chorób jamy ustnej, przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, trzustki, wątroby, dróg żółciowych i pęcherzyka żółciowego, 4) chorób układu wydzielania wewnętrznego, w tym chorób podwzgórza i przysadki, tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, jajników i jąder oraz guzów neuroendokrynnych, zespołów wielogruzołowych, różnych typów cukrzycy i zespołu metabolicznego – hipoglikemii, otyłości, dyslipidemii, 5) chorób nerek i dróg moczowych, w tym ostrych i przewlekłych niewydolności nerek, chorób kłębuszków nerkowych i śródmiąższowych nerek, torbieli nerek, kamicy nerkowej, zakażeń układu moczowego, nowotworów układu moczowego, w szczególności pęcherza moczowego i nerki, 6) chorób układu krwiotwórczego, w tym aplazji szpiku, niedokrwistości, granulocytopenii i agranulocytozy, małopłytkowości, białaczek ostrych, nowotworów mieloproliferacyjnych i mielodysplastyczno-mieloproliferacyjnych, zespołów mielodysplastycznych, nowotworów z dojrzałych limfocytów B i T, szkodliwych krwotocznych, trombofilii, stanów bezpośredniego zagrożenia życia w hematologii, zaburzeń krwi w chorobach innych narządów, 7) chorób reumatycznych, w tym chorób układowych tkanki łącznej, układowych zapaleń naczyń, zapaleń stawów z zajęciem kręgosłupa, chorób metabolicznych kości, w szczególności osteoporozy i choroby zwyrodnieniowej stawów, dny moczanowej, 8) chorób alergicznych, w tym anafilaksji i wstrząsu anafilaktycznego oraz obrzęku naczynioruchowego, 9) zaburzeń wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych: stanów odwodnienia, stanów przewodnienia, zaburzeń gospodarki elektrolitowej, kwasicy i zasadowicy;

E.W23.	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów;
E.W24.	podstawy wczesnej wykrywalności nowotworów i zasady badań przesiewowych w onkologii;
E.W34.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego oraz profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, zespole nabytego niedoboru odporności (AIDS), sepsie i zakażeniach szpitalnych;
E.W36.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach przenoszonych drogą płciową;
E.W39.	rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań;
F.W1.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego, w tym w szczególności: 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej, 2) chorób klatki piersiowej, 3) chorób kończyn i głowy, 4) złamań kości i urazów narządów;
F.W14.	w podstawowym zakresie problematykę transplantologii zabiegowej, wskazania do przeszczepienia nieodwracalnie uszkodzonych narządów i tkanek oraz procedury z tym związane;
G.W9.	regulacje prawne dotyczące przeszczepów, sztucznej prokreacji, przerywania ciąży, zabiegów estetycznych, leczenia paliatywnego, chorób psychicznych;

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

C.U8.	posługiwać się reakcją antygen – przeciwciało w aktualnych modyfikacjach i technikach dla diagnostyki chorób zakaźnych, alergicznych, autoimmunizacyjnych i nowotworowych oraz chorób krwi;
C.U11.	powiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami oznaczeń laboratoryjnych;
C.U12.	analizować zjawiska odczynowe, obronne i przystosowawcze oraz zaburzenia regulacji wywoływane przez czynnik etiologiczny;

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 29 lipca 2019 r. wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	(pole nieobowiązkowe) Efekty w zakresie
--------------------------	--

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

--	--

Umiejętności – Absolwent potrafi:

--	--

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

--	--

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminarium	Seminarium 1 – Patomorfologia i obraz kliniczny raka płuca. "Breaking Bad". Sezon 1, odcinek 1 "Pilot", 2008.	C.W7., C.W24., C.W26., C.W27., C.W28., C.W31., C.W32., E.W7., E.W23., E.W24., E.W39., F.W1., C.U11.
	Seminarium 2 – Obraz morfologiczny i kliniczny guzów germinalnych jądra. "Grey's Anatomy". Sezon 2, odcinek 7 "Something to Talk About", 2005.	C.W7., C.W24., C.W26., C.W27., C.W28., C.W31., C.W32., C.W34., E.W7., E.W23., E.W24., E.W39., C.U11.
	Seminarium 3 – Obraz morfologiczny oraz przebieg kliniczny wybranych postaci tocznia układowego (SLE). "House M.D.". Sezon 4, odcinek 8 "You Don't Want to Know", 2007.	C.W21., C.W23., C.W26., C.W27., C.W28., C.W31., C.W32., E.W7., E.W39., C.U8., C.U11., C.U12.
	Seminarium 4 – Choroby wątroby prowadzące do jej niewydolności. Rola patomorfologa w procesie przeszczepienia wątroby. "Grey's Anatomy". Sezon 6, odcinek 4 "Tainted Obligation", 2009.	C.W21., C.W22., C.W25., C.W26., C.W27., C.W28., C.W31., C.W32., E.W7., E.W39., F.W1., F.W14., G.W8., C.U8., C.U11.
	Seminarium 5 – Badanie śródoperacyjne: wskazania i przebieg. Patomorfologia raka żołądka. "The Sopranos". Sezon 3, odcinek 7 "Second opinion", 2001.	C.W7., C.W24., C.W26., C.W27., C.W28., C.W31., C.W32., E.W7., E.W23., E.W24., E.W39., F.W1., C.U11.
	Seminarium 6 – Obraz morfologiczny wybranych postaci kiły. "A young doctor's notebook". Sezon 1, odcinek 2 "Episode 2", 2012.	C.W21., C.W23., C.W26., C.W27., C.W28., C.W30., C.W31., C.W32., E.W7., E.W36., E.W39., C.U8., C.U11., C.U12.
	Seminarium 7 – Patomorfologia, czynniki ryzyka i obraz kliniczny raka piersi. „Grey's Anatomy”. Sezon 3, odcinek 5 „Oh, the guilt”. 2006.	C.W7., C.W24., C.W26., C.W27., C.W28., C.W31., C.W32., E.W7., E.W23., E.W24., E.W39., C.U11.
	Seminarium 8 – Patomorfologia guzów nadnercza, w tym pheochromocytoma. "House M.D.". Sezon 2, odcinek 1 "Acceptance", 2005.	C.W7., C.W24., C.W26., C.W27., C.W28., C.W31., C.W32., C.W34., E.W7., E.W23., E.W24., E.W39., F.W1., C.U11
	Seminarium 9 – Patomorfologia raka jelita grubego oraz choroby predysponujące do jego rozwoju, w tym zespół Gardnera oraz choroby zapalne jelit. "The Good Doctor". Sezon 6, odcinek 10 "Quiet and Loud", 2023.	C.W7., C.W24., C.W26., C.W27., C.W28., C.W31., C.W32., E.W7., E.W23., E.W24., E.W39., F.W1., C.U11.
	Seminarium 10 – Podsumowanie zajęć. Omówienie zagadnienia wybranego przez studentów.	C.W21., C.W23., C.W26., C.W27., C.W28., C.W30., C.W31., C.W32., E.W7., E.W34., E.W39., G.W9., C.U8., C.U11., C.U12.

7. LITERATURA

Obowiązkowa

Kumar V, Abbas AK, Aster J: Robbins PATOLOGIA, wyd. 10. (3. polskie); Edra Urban&Partner, Wrocław, 2020.

Uzupełniająca

Stachura J, Domagała W: Patologia znaczy słowo o chorobie; t. I-II. wyd. 3; Polska Akademia Umiejętności, Kraków, 2016, 2019.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
C.W7., C.W21., C.W22., C.W23., C.W24., C.W25., C.W26., C.W27., C.W28., C.W30., C.W31., C.W32., C.W34., E.W7., E.W23., E.W24., E.W34., E.W36., E.W39., F.W1., F.W14., G.W9., C.U8., C.U11., C.U12.	Aktywny udział studenta w zajęciach.	Obecność studenta na wszystkich seminariach.

9. INFORMACJE DODATKOWE

- Zajęcia odbywają się w sali wykładowej Zakładu Patomorfologii mieszczącej się na III piętrze w budynku przy ulicy Pawińskiego 3B.
 - Spóźnienie się na zajęcia przekraczające 15 minut jest równoznaczne z nieobecnością na seminarium w danym dniu
 - Obecność na wszystkich seminariach i ćwiczeniach jest obowiązkowa. Nieobecności na zajęciach należy odrobić w najwcześniejszym możliwym terminie w sposób wyznaczony przez asystenta odpowiedzialnego za przedmiot. W tym celu należy zwrócić się do Zakładu Patomorfologii drogą mailową (patomorfologia@wum.edu.pl). W ten sposób można odrobić maksymalnie dwie nieobecności. Trzy i więcej nieobecności skutkuje niezaliczeniem przedmiotu.
 - Student jest zobowiązany przygotować się do zajęć korzystając przede wszystkim z materiałów dydaktycznych dostępnych na stronie: www.patomorfologia.wum.edu.pl.
 - Podczas zajęć telefony muszą być całkowicie wyłączone lub w trybie samolotowym.
- Pozostałe informacje dostępne są na stronie internetowej Zakładu: www.patomorfologia.wum.edu.pl

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich